

Dopisi.

Iz Črešnjevca. — Črešnjevec v žalosti. Davno pred letom so nam milostljivi gospod knezof poslali sedanjega od vseh faranov spoštovanega in ljubljenega gospoda kaplana Alojzija Zamuda. Toda na našo veliko žalost smo zvedeli nepričakovano novico, da nam nameravajo višji nadpastir tega ljubljenega gospoda duhovnika zopet odvzeti in na Hrasko prestaviti. Mili jok in stok nedolžnih otročev je predzadnji petek v šolskem poslopju odmeval, ko so ljubeznjivi gospod katehet svoj odhod namigavali. Ta neljuba novica se je urno raznesla po vsej fari ter povsodi povzročila neizmerno žalost. — Predeneno nedeljo so se g. kaplan na prižnici ganljivo poslovili od svojih vernih ovčic. Glasen jok je nastal v cerkvi in solzne oči so še zunaj cerkve pričale o veliki žalosti in vročem sočutju faranov zaradi izgube tega srčno ljubljenega dušnega pastirja. — Da so g. kaplan že koj od začetka svojega tukašnjega bivanja od vseh strani jako spoštovani in ljubljeni, bili so gotovo davno prepričani, da pa je ljubezen faranov do njih toli goreča, to so šeli dnevi slovesa pokazali. V celi razležni fari niti ene osebe ni, ki bi bila vrlemu gospodu iz srca udana. Prijazno in ljubeznjivo obnašanje g. kaplana proti ljudstvu, v cerkvi kakor tudi zunaj cerkve, je srca vseh faranov tega gospoda vezalo. Farani, ki so g. kaplana dobro spoznali, so čutili, kolike vrednosti je imeti ob takih in hudih časih ljubeznjivega g. duhovnika za svetovca in tolažnika, skazali pa so se tudi vsikar za to kolikor mogoče pokorne in hvaležne. Upamo, da so zagotovljeni smo, da so g. kaplan izprevideli in se prepričali, da črešnjevski farani niso takšni, kakršni so se jim od neke strani slikali. G. kaplan brez ozira na neke posebne tukajšnje razmere — kadar in povsod služili v lep izgled, razlagali so, da resnice svete vere po nauku Kristusovem, ter tolažili vsakogar, ki je pri njih bodisi te ali une lažbe iskal. Za plačilo naj jim bode odkritosrčno spoštovanje, brezmejna udanost in goreča ljubezen perga kakor zadnjega vernika črešnjevške fаре. V duhu ljubezni in hvaležnosti spremljamo spoštovanega gospoda na novo jim določeno mesto, toda ostali nam ostaja za zmiraj v najboljšem spominu. — Bog jih ohrani v trajnem zdravju, v srečo in veselje njihovim njim v pastirstvo izročenih vernikov. Taki naj bili vsi duhovniki in katoliška vera gotovo ne bo pešala, — ljubezen in udanost do čast. duhovnika bi potem gotovo ne pojemala. — Delovali so g. kaplan Zamuda v vinogradu Gospodovem kot prvi naslednik svetih apostolov, zavživali so pa zato tudi brezmejno zaupanje, brezpogojno udanost in ljubezen svojih vernikov. Ljubezen, čast in slava naj jim služijo kot nadomestilo za pozemsko plačilo, ljubi Bog pa jim naj v nebesih enkrat da to plačilo, kakoršno je namenil tistim, ki po Njegovih svetih zapovedih živijo ter svojim sovernikom podoben izgled služijo!

Blagoslov božji naj spremlja blagega gospoda

kaplana na vseh njihovih potih in naj se še kaj spominjajo črez hribe in doline svojih srčno jim udanih, toda zapuščenih in preganjanih vernikov! Ne sumiči se naj ta izraz hvaležnosti, da ga ravno „Stajerc“ objavi; kdor je hvale v resnici vreden, mu je ista gotova, in sicer tudi od take strani, od katere se bi dotičnik znabiti najmanje nadejal. — 2. avg. 1904. Hvaležni Črešnjevčani.

Iz gornjeradgonskega okraja. Kdo naj kmetu pomaga? Sliši se vedno, da kmečki stan propada, da je resničen čas kmetu pomagati. Še celo „Gospodar“ večkrat piše, da kmet silo trpi; to vse je prazno slamo mlatiti. — Če premislimo, koliko besed se je storilo že o tej zadevi tudi v deželnem in državnem zboru, zraven tega pa se ničesar ni storilo. Naši ministri poljedelstva se za nekaj trudijo, pa ne znajo zakaj; za kmečki stan pa ne najdejo pomoči, toraj lahko vsak sam pri sebi misli: ali je to sama sleparija ali pa ne znajo pomoči najti. Večinoma pa šuntajo nekteri ljudje kmečko ljudstvo enega proti drugemu, da se med seboj sovražijo in ne znajo zakaj, ker s tem kmečko ljudstvo k tlem držijo, sami pa na konja zbežijo; nam kmetom politiko in nacionalno bedarijo pridigajo in nas za norce imajo — nikdo pa na to ne misli, katera pomoč bi se naj kmečkemu stanu dala, da bi lažje shajal. Največja sila je tistim kmetom, kateri se imajo s poljedelstvom živiti. Popred, ko je zrnje ceno imelo, je kmet jako skrbno obdeloval svoje njive; on je dobil vsako leto obilno denarja za zrnje, in če pa neko leto polja niso obrodila, je vendar imel denar v rokah, ker je minulo leto imel dober dohodek. Zdaj pa zrnje nima cene, kmet ne dobi v dobrem letu denarja in v slabem še glad trpi. Res, živina ima par let dobro ceno, ali premislite, živinče ne zraste v enem letu ko zrnje, ampak pride vsako drugo ali tretje leto k prodaji. Kmeta pa dve ali tri leta nikdo ne čaka, ne davkarija in tudi ne obresti, on pride toraj pred na boben; in zategadelj, da zrnje nima prave cene, ne dobi kmet več mlatiča in vse ga zapusti, da si ne more več pomagati. Kako lahka pomoč pa še je za kmeta! In noben stan ne bo najmanjše izgube pri tem imel. K temu ni treba nikake politike in ne potrebuje Bog ve koliko postav; kmeta naj branijo naši postavodajci pred prepadom, ker sam si ne more pomagati, ako nobene postave za njega nimamo, vse pa proti njemu dela. — Naši poslanci in zveza gospodarskih zadrug naj skrbijo za to, da se kmetovalcu njegovo zrnje direktno kupi za erar, naj se polnijo magacini z našim zrnjem dokler ga imamo, in potem še le iz tujih dežel, in sicer za tako ceno, da se kmetu plača njegovo delo: meterski cent pšenice 28 kron, rži 15 kron in ovsa 15 kron. Ta cena bi naj ostala vedno enaka, ako je dosti ali malo zrnja, ker ni pretirana za erar, (za borzne zrske cene pa se ne brigamo). Velika krivica za domačega kmeta pa je, da s tujim zrnjem erarske magacine polnijo, za domače pa ne marajo. Kmet, kojega sinovi morajo pri vojaki služiti, mora sam posestvo obde-

lovati, mora dačo plačati, mora svojo zrnje židovu šenkati; ali je to prav? — Zakaj bi stariši svojim sinom ne smeli kruha iz svojih rok dati? Ali bi to bila krivica, ako bi kmetu država toliko več plačala, da bi tudi za svojo delo plačani bili kakor vsak delavec? Ali mora kmet, kateri vse redi, zraven svojega težkega dela uničen biti? — To drugo pa je, da bi se skrbelo za to, da se naredijo deželske blagajne za kmečke posestnike. N. pr.: Kmet prevzame od svojih starišev posestvo; vendar je več otrok, on more svoje brate in sestre izplačati, kako si hoče pomagati, vsi ga tožijo za dedščino in on ima veliko stroškov in s tem se zakoplje v dolge za celo življenje. Zakaj bi ne bilo mogoče, da bi dobil na 2 ali 3% denar, da si hitro pomaga in po več letih ta dolg nazaj poplača itd. Ako to kmet doseže, za drugo pa bo že sam skrbel. Ali je k temu treba Bog ve koliko paragrafov? Ali ni lepše, siromaštvo v deželo briniti, kakor pa siromaštvo množiti? Tudi bi ne trebalo tako ostre postave za siromake, kakor jo imamo. Kmet bi vendar vse oskrbel, družino in berače, kakor popred. Ker pa je zdaj kmet sam na beraški palici, se vendar morajo vse mogoče postave za kristjansko ljudstvo delati, in židovi se pa nam smejijo. Kmetje, kadar volite poslance, terjajte od njih, naj vam k temu pomagajo! One sleparije pa, politične in nacionalne, naj na stran ostanejo! Ali to si dobro zapomnite, da kak kapitalist tega ne bo storil.

Kmet.

Iz Skočila na Koroškem se nam piše: „Redek patriotizem in dokaz lojalnosti do cesarske hiše. Tukaj imamo fajmoštra, ki se je s Spodnjega Štajerskega k nam na Koroško preselil. Znan je že vsled večih časniških člankov, ki so o njem pisali. Tudi „Štajerc“ je že svoječasno o tem človeku poročal, n. pr. kako je moral v naši fari brez svetih zakramentov za umirajoče umreti mož, ki že 30 let ni bil pri spovedi pa si je na smrtni postelji želel duhovnika, da bi ga ta z Bogom spravil ter mu delil tolažbe, koje sveta cerkev po svojih služabnikih skesanim grešnikom obeta, oziroma deliti ima. Toda naš fajmošter slučajno ali prav za prav običajno (kakor navadno) — ni bil doma in revež je brez svetih zakramentov moral zapustiti dolino solz. Posebno navado ima ta gospod pri opravljanju cerkvene slovesnosti ob priliki cesarjevega godu. Na ta dan bere mašo za kakega pokojnega farmana ter si pusti za to opravilo štiri krone plačati, namesto da bi opravil sveto daritev, kakor je to drugod navada, brezplačno (oficijelno). Mislimo, da vleče od države dovolj lepo plačo in bi se toraj take grabežljivosti že lahko zdržal. Ob raznih prilikah, posebno na političnih shodih, nekateri gospodje kar gorijo ljubezni do domovine in do cesarske hiše, ko pa bi bilo treba to dejanski pokazati, tedaj ste jim patriotizem in lojalnost tuji reči, — oni poznajo le svoj nenasitljivi žep. To je naš fajmošter pokazal tudi letos na cesarjev rojstni dan. Občinski in šolski zastopniki kakor sploh vsi navzoči verniki so bili o

tem fajmoštrovem ravnanju kar iznenadjeni in neprikladno ravnanje ostro obsojajo.“

Patrijoti iz Skočila

Zunanje novice.

Vojaški novinci (rekruti) bodejo letos k službi cani dne **10. oktobra**; enoletni prostovoljci in novinci ces. kr. mornarice (Kriegermarine) pa nastopijo službo že **3. oktobra**.

Velike vojaške vaje, ki bi se imele letos v Českem vršiti in h katerim bi imel tudi precesar priti, so se na povelje Nj. Veličanstva odločile. Vzrok temu jako utemeljenemu preklon baje letošnja izvanredna suša, vsled katere bi za tako ogromno armado vode primanjkovalo, in velika revščina kmečkega prebivalstva dotičnih krajev, kjer bodejo letošnji poljski pridelki vsled suše poškodovani. — Tudi v Galiciji se bojo iz ravno teh vzrokov namesto nameravanih armadnih manevrov vršili garnizijski manevri.

Cesar pomilostil je, kakor se iz Lvova poročajo, 21 huzarjev, ki so se lani zaradi čez trideset letne službe svojim predpostavljenim uprli, povzročili veliko ter vsled tega bili v daljšo ječo obsojeni. So 12. huzarskega polka, štacijonirani v Lvovu.

Največi hotel na svetu je v St. Louisu (Severna Amerika), kjer je sedaj svetovna razstava, in se imenuje „Insi de Fun“. Hotel je zgrajen ves iz jekla, da pa se prepreči vsaka nevarnost proti ognju, je hodnikih razpostavljeno mnogo priprav za gašenje. Izhodov ima 50, hodnikov pa 15. Sob za goste 2500 in v vsaki stojte po dve postelji, tako da za prenočiti v hotelu 5 tisoč oseb, v sili pa tudi 6 tisoč. Lastnik hotela ima na dan 70 tisoč kron dohodkov; sama restavracija mu nese na dan 8 tisoč kron. Časniki stanejo hotelirja na 1100 kron. — Stavba hotela je stala 2½ milijonov kron. Velikansko poslopje ima 6 tisoč oken in ni tako veliko vrat. V kuhinji se obrača 400 kuharjev in 800 natakaric. — So pač Amerikanci!

Čuden štrajk se naznanja iz bretonskega mesta Brest na Francoskem; pred kratkim so namreč začele štrajkati — babice ali „hebanke“. Občinski očetje so si bili zaradi tega v velikih skrbih in so hitro dovolili iz občinske blagajne babicam mesečno plačo, samo, da se svojega posla zopet lotijo. — Želja se jim je izpolnila in občinski očetje v Brestu so s svojim modrim sklepom in urnim ravnanjem zadovoljni.

Uboga mati! V vasi Casimo pri Raveni na Koroškem je nedavno na klopi pred svojo hišico sedela uboga mati in pestovala svojo 5 mesecev staro hčerko. Čisto daleč proč igral se je na cesti njen triletni sinček. Mimogredoč potepuh vrgel je v dečka kamen, ki ga tako nesrečno zadela, da je fantič pri priči dušo oddal. Prestrašena mati položi dete na klop ter klicala sinčka na pomoč. Ko pride z mrtvim dečkom na hišo, zapazi, da je medtem velika domača suša.